

PRIMJERI IZ VIDEA

● **Mapiranje isplate poljoprivrednih subvencija u Švedskoj**
Pripremila FarmSubsidy.org i zagovarači iz Švedske
Kada je FarmSubsidy.org počela sa sakupljanjem informacija o subvencijama za poljoprivredu iz izvora u švedskoj vladi, dobila je toliko mnogo podataka da je bilo teško uhvatiti neki smisao. Kako bi razumjeli podatke i predstavili ih na pravi način, organizacija je unijela isplate subvencija na Google Map-u tako da su ljudi mogli vidjeti gdje je otišao novac, ispitati stvari i izvući svoje zaključke.

KORIŠTENE ALATKE: Zahtjevi po Zakonu o slobodi informacija (FOIA), datoteka Xapian (softver otvorenog koda), Google Maps, internet stranica

LINKOVI SA VIŠE INFORMACIJA:

Websajt: <http://farmsubsidy.org/>

Prezentacija: <http://bit.ly/gLV8Q> (slideshare.com)

● Vizualizacija krize u Darfuru

Pripremili zagovarači i tehničari koji sarađuju sa Memorijalnim muzejom Holokausta u SAD

Tim zagovarača i tehničara sarađivao je na kompleksnoj 3D mapi na kojoj je prikazana nanosena šteta u više od 2000 sela; prikazane su lokacije 2.5 miliona unutarnje raseljenih lica i izbjeglica; kao i otvoren pristup ogromnom broju fotografija, video materijala i svjedočanstva iz Darfura.

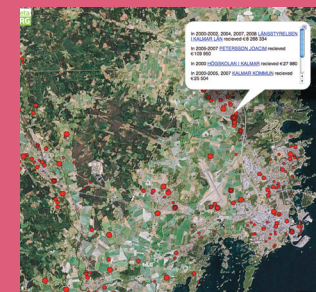
KORIŠTENE ALATKE:

Google Earth, podaci Ujedinjenih naroda i Amnesty Internationala, fotografije i video materijali, internet strana

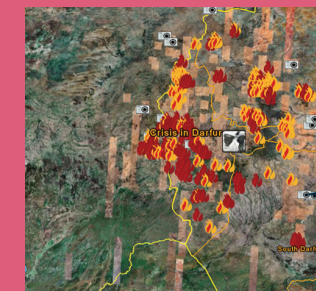
LINKOVI SA VIŠE INFORMACIJA:

Mapa: <http://bit.ly/jVYmX> (ushmm.org)

Internet strana Memorijalnog muzeja Holokausta:
<http://www.ushmm.org>

FARMSUBSIDY.ORG

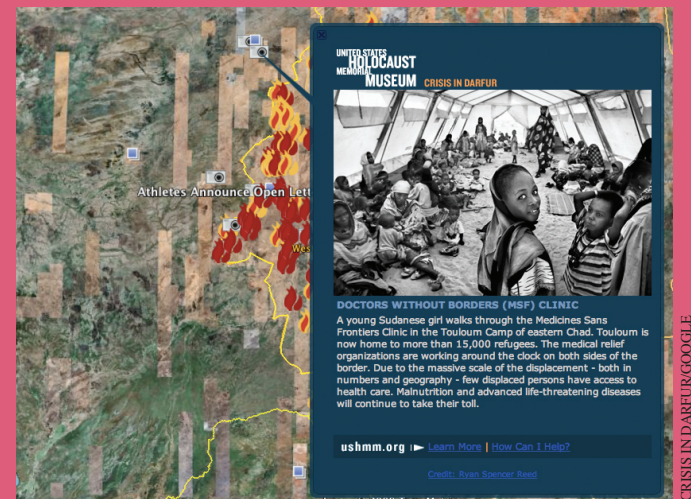

CRISIS IN DARFUR/GOOGLE EARTH

PLANIRAJTE VAŠU AKCIJU

- Istražite relevantna uputstva o slobodnom pristupu informacijama u oblasti koju pokriva vaša kampanja. Možda postoje ljudi u inostranstvu sa kojima možete sarađivati kako bi dobili podatke koje oni mogu da zatraže od svojih vlasti i institucija.
- Razvijte kriterijume i jasne procedure za verifikaciju podataka koje ćete koristiti u vašoj kampanji. Ko bi mogao biti od pomoći u razumijevanju podataka?
- Ako vaši podatci koriste specijalizirani stručni jezik koji većina ljudi teško razumije, ko bi mogao pomoći da se to prevede na svima razumljiv jezik?
- Ponekad su podaci dostupni javnosti, ali je javnosti teško da izvuče zaključke zato što su objavljeni u statičnim dokumentima koji nemaju mogućnost pretrage i ukrštenog poređenja. Šta uraditi kako bi povećali iskoristivost podataka?
- Neke alatke, na primer Google Maps i Google Earth, zahtevaju veću moć za obradu podataka i širokopojasni internet većeg kapaciteta. Razmislite o ljudima koje želite da uključite u vašu kampanju: koje će alatke njima biti lakše za pristupanje i korištenje?

kako koristiti kompleksne podatke: p2

STUDIJA SLUČAJA

NASLOV: Fair Play

KO: Fair Play Alliance

GDJE: Bratislava, Slovačka

WEBSAJT: <http://www.fair-play.sk/>

OPIS

Preko zahtjeva za pristup informacijama, Fair Play sakuplja račune, fakture i druga dokumenta koja pokazuju kako Vlada Slovačke troši budžetska sredstva, unosi te materijale u datoteku povezanu na websajt Fair Playa, i poziva ljude da koriste te informacije kako bi postigli političke promjene. Zuzana Wienk iz Fair Playa kaže, „Počeli smo eksperimentirati na tom polju tokom velikog skandala koji je nedavno izbilo u Slovačkoj u vezi fondova Evropske Unije (EU). Mediji su saznali da su ugovori otišli kompanijama koje su usko povezane sa vladinim rukovodstvom. Korištenjem zakona o slobodnom pristupu informacijama, počeli smo tražiti sve više i više podataka o ugovorima koje su te kompanije potpisale sa ministrima u vladi, a istovremeno smo tražili na uvid i fakture i druge računovodstvene podatke. Na osnovu tih informacija, pripremili smo grafikone koje smo postavili na internetu, a takođe smo skenirali sve račune i fakture i postavili ih na uvid javnosti”. Uskoro su NVOi, novinari, zabrinuti građani i članovi akademske zajednice počeli analizirati podatke i pišu o njima. “Objavljeni članci poslužili su kao osnova za veoma aktivne diskusione forume“, kaže Zuzana. “Zato smo osjetili da je bitno uključiti javnost u te istrage - da osjećamo da ljudi imaju interes i poseduju potrebno znanje i vještine”. Kako su informacije postale lako dostupne, razvila se debata oko javne potrošnje i pritisak za promjene postao je tako jak da je jedan ministar građevine morao podneti ostavku.

KORIŠTENE ALATKE: Namjenski pripremljene datoteke, korištenjem softverskih alati otvorenog koda (MySQL, Apache server, i PHP). Podaci iz zahtjeva za pristup informacijama prikazani su u Excel tabeli, ali ponekad ih treba skenirati i ponovo unijeti. Web-skrejperi (web-scrapers) se koriste za sakupljanje podataka sa online izvora.

DOSEG: Projekt prati javnu potrošnju Vlade Slovačke. Sada se širi i na praćenje imovine slovačkih poslanika u Evropskom Parlamentu. Tokom skandala sa fondovima EU, websajt Fair Playa bio je jedan od tri najposećenija sajta u Slovačkoj.

TROŠKOVI: 4000 dolara potrošeno je 2003. godine za prvu tehničku fazu programiranja. 2004. godine zaposlen je jedan koordinator za ažuriranje datoteke, što je trošak od 12,000 dolara.

RESURSI: Studenti pomažu, na volonterskoj osnovi, u ažuriranju datoteke. Programeri i developeri softvera prisustvovali su, volonterski, BarCampu koji je Fair Play organizovao za potrebe planiranja projekta.

VRIJEME: Devet mjeseci za postavljanje prve datoteke 2003. godine. Stalno ažuriranje, na svaka tri do 12 mjeseci, podacima dobijenim iz zahtjeva za uvid u informacije.

NIVO TEŽINE: 4.5

LINKOVI SA VIŠE INFORMACIJA:

Članak u slovačkim novinama:

<http://bit.ly/1lFfVG> (www.fair-play.sk)

Datoteka Fair Play: <http://bit.ly/wKqch> (www.fair-play.sk)

**ALIANCIA
FAIR-PLAY**

URADITE SAMI

Pitajte

- Do kojih vam je specifičnih podataka potreban pristup i kako ga osigurati?
- Kako ćete iskoristiti medije kako bi privukli pažnju na vaše zahtjeve za informacijama ili na vaše nalaze?
- Kako možete uključiti vašu grupu u proces sakupljanja, verifikacije i objavljivanja podataka?
- Ako u vašem regionu ne postoji Zakon o slobodnom pristupu informacijama, koji vam oblici javnog pritiska stoje na raspolaganju kako bi došli do podataka?
- Da li postoji mogućnost vizuelnog prikaza vaših podataka - na dvodimenzionalnoj ili trodimenzionalnoj mapi, korištenjem animacije, videa ili postera?
- Na osnovu vaših nalaza, koji oblik akcije ćete zatražiti od ljudi koji vas podržavaju?
- Da li ćete moći da otvorite podatke koje ste sakupili i drugim zagovaračima koji bi možda htjeli da iskoriste vaše nalaze kao osnov za vlastitu akciju? Kako će se to odraziti na načine na koje čuvate i indeksirate podatke?

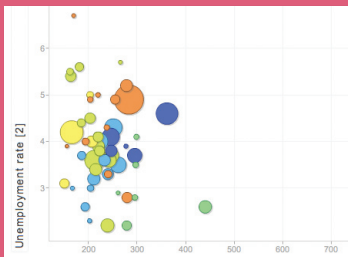
Nekoliko načina na koje to možete uraditi

- 1 Ako vlada nudi pristup podacima o nekom pitanju ali su oni raspoređeni na više sajtova, možete ih sakupiti na svom websajtu, dopunjenom vašim alatima za pretragu i komentiranje.
- 2 U kampanjama kod kojih nije potrebna potpuna anonimnost, možete organizirati grupno sakupljanje slika, priča i video materijala korištenjem wikija - websajta na kome svako može dobiti dozvolu za uređivanje. Na wikiju, ljudi mogu postaviti članke i materijale koje treba verifikovati, a možete surađivati na istraživanju i razmjeni nalaza. Uvijek razmislite pažljivo o načinima verifikacije informacija i osigurajte se da nećete prikazati ljude u pogrešnom svijetlu.
- 3 Ako ne posjedujete vještine za grafički dizajn, možete postaviti svoju kampanju kao poziv drugima da pripreme vizualizaciju ili mapu korištenjem vaših podataka, a na način koji će najbolje doprijeti do vaše ciljane publike.
- 4 Možete koristiti mape kako bi stvorili mapu mreža koja ilustruje odnose moći i transakcije između korporacija, pojedinaca, donatora i drugih subjekata.
- 5 Razmislite da li je vaša kampanja ili vaš projekat statičan ili dinamičan. Potrebno je više vremena učiniti je dinamičnijom, ali to može biti od ključnog značaja ako pokušavate rasvijetliti zloupotrebe prava. Svakako budite otvoreni i jasni o ciljevima koje želite postići i kako brzo ćete odgovoriti na upite.

ALATKA U FOKUSU

Vizualizirajte podatke u vremenskim okvirima

Google Motion Chart (<http://bit.ly/oaiFU>) može, korištenjem vaših podataka, pripremiti animirani grafikon koji pokazuje odnos između različitih grupa informacija tokom nekog perioda. Motion Chart može prikazati podatke sa bilo koje Google tabele (Spreadsheet) koju linkujete na prikaz, a koji onda možete postaviti na vaš websajt kao Flash animaciju. To što se Google Motion Chart oslanja na podatke koji se čuvaju u Google Spreadsheet-u znači da morate biti povezani na internet kako bi postavljali podatke, i da će vaši podaci biti čuvani na serverima koje održava Google. To možda nije najsretnije rješenje za čuvanje osjetljivih podataka. Ovaj video (<http://bit.ly/Wufe5>) vodi vas kroz proces instaliranja i korištenja charta.

kako koristiti kompleksne podatke: p5

KORISNI SAVJETI

ZUZANA WIENK IZ FAIR PLAY ALLIANCE, O LOKALIZACIJI:

“Razmotrite koje su alate najbolje prilagođene vašoj zemlji ili regionu. U Poljskoj nismo mogli kreirati online datoteku kao u Slovačkoj, zato što nisu imali pristup toj vrsti podataka - na primjer, nismo mogli napraviti datoteku koja će prikazivati i donacije političkim strankama i podatke o javnim nabavkama. Takođe, zakonodavstvo na polju pristupa informacijama razlikovaće se od regiona do regiona”.

JACK IZ FARMSUBSIDY.ORG, O DOBIJANJU PRISTUPA:

“Zaista je važno znati šta tačno tražite. Treba znati da vlasti zaista imaju te podatke, što traži prethodno istraživanje o tome koje informacije vlasti čuvaju – takođe možete razviti odnose sa prijateljski nastrojenim javnim službenicima koji vam to mogu reći, ili možete pogledati zakone kako bi otkrili koje informacije su obavezni čuvati”.

ZUZANA WIENK IZ FAIR PLAY ALLIANCE, O ORGANIZIRANJU PO GRUPAMA:

“Osjećam da se društvo mijenja ka sve neformalnijoj saradnji i ad-hoc aktivizmu. Ljudi posjeduju vještine i otvoreni su za mogućnost interakcije i ličnog doprinosa, a mi moramo stvoriti prostor gdje će to moći uraditi, a taj prostor mora biti privlačan i osigurati im neku vrstu javnog priznanja za uloženi trud. Internet je odličan za takve stvari”.